

LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 30, LT-01104 Vilnius,
tel. (8 5) 266 2984, faks. (8 5) 262 5940, el. p. rastine@tm.lt,
atsisk. sąskaita LT5740100510 04670211 Luminor Bank AS, banko kodas 40100.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188604955

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2020-

Nr.

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS CIVILINIO KODEKSO 3.51, 3.52, 3.53, 3.61, 3.66, 3.67, 3.73, 3.77, 3.79, 3.85, 3.103 IR 5.7 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO, KODEKSO PAPILDYMO 3.54¹, 3.76¹ STRAIPSNIAIS ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS CIVILINĖS BŪKLĖS AKTŲ REGISTRAVIMO ĮSTATYMO NR. XII-2111 13 IR 22 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS NOTARIATO ĮSTATYMO NR. I-2882 46 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS CIVILINĮ PROCESĄ REGLAMENTUOJANČIŲ EUROPOS SĄJUNGOS IR TARPTAUTINĖS TEISĖS AKTŲ ĮGYVENDINIMO ĮSTATYMO NR. X-1809 8 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS CIVILINIO PROCESO KODEKSO 27, 35, 80, 82, 86, 115, 162², 199, 284, 515, 577 IR 582 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS JURIDINIŲ ASMENŲ NEMOKUMO ĮSTATYMO NR. XIII-2221 29 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO IR LIETUVOS RESPUBLIKOS ADMINISTRACINIŲ BYLŲ TEISENOS ĮSTATYMO NR. VIII-1029 35 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTŲ TEIKIMO LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBEI

Teikiame Lietuvos Respublikos Vyriausybei Teisingumo ministerijos parengtus Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 3.51, 3.52, 3.53, 3.61, 3.66, 3.67, 3.73, 3.77, 3.79, 3.85, 3.103 ir 5.7 straipsnių pakeitimo, Kodekso papildymo 3.54¹, 3.76¹ straipsniais įstatymo (toliau – CK projektas), Lietuvos Respublikos civilinės būklės aktų registravimo įstatymo Nr. XII-2111 13 ir 22 straipsnių pakeitimo įstatymo (toliau – CBAR projektas), Lietuvos Respublikos notariato įstatymo Nr. I-2882 46 straipsnio pakeitimo įstatymo (toliau – Notariato projektas), Lietuvos Respublikos civilinį procesą reglamentuojančių Europos Sąjungos ir tarptautinės teisės aktų įgyvendinimo įstatymo Nr. X-1809 8 straipsnio pakeitimo įstatymo (toliau – ES projektas), Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 27, 35, 80, 82, 86, 115, 162², 199, 284, 515, 577 ir 582 straipsnių pakeitimo įstatymo (toliau – CPK projektas), Lietuvos Respublikos juridinių asmenų nemokumo įstatymo Nr. XIII-2221 29 straipsnio pakeitimo įstatymo (toliau – JANĮ projektas) ir Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo Nr. VIII-1029 35 straipsnio pakeitimo (toliau – ABTĮ projektas) įstatymų projektus (toliau visi kartu – Įstatymų projektai).

Šių projektų tikslas – sumažinti apylinkių teismų darbo nagrinėjant civilines bylas krūvį atsisakant dalies ne ginčo klausimų sprendimo, efektyviau paskirstyti apylinkių ir apygardų teismams tenkantį darbo krūvį, sukurti prielaidas spartesniam civilinių bylų nagrinėjimui, bylų nagrinėjimo išlaidų mažėjimui, užtikrinti skirtinguose teisės aktuose įtvirtintų procesinių nuostatų tarpusavio suderinamumą.

Šiais įstatymų projektais sprendžiamos problemos, jais siūlomo teisinio reguliavimo esmė – problemų sprendimas (sprendimo priemonės), sprendimų įgyvendinimo kaštai, nauda ir (ar) rezultatas, kurio tikimasi, apibūdinti kartu su Įstatymų projektais teikiamame Įstatymų projektų aiškinamajame rašte.

Įstatymų projektais siekiama įgyvendinti Septynioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos, kuriai buvo pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2016 m. gruodžio 13 d. nutarimu Nr. XIII-82, 224.1 papunktyje numatytą tikslą – sutrumpinti teismo nagrinėjimo terminus, taip pat 224.6 papunktyje įtvirtintą tikslą – visas teismams nebūdingas funkcijas, tiesiogiai nesusijusias su teisingumo vykdymu, perduoti kitoms valstybės institucijoms arba valstybės perduotąsias funkcijas atliekantiems notarams bei antstoliams.

Įstatymų projektais nėra perkeliami ir (ar) įgyvendinami Europos Sąjungos teisės aktai.

Įstatymų projektai nenotifikuotini Europos Komisijai pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 20 d. nutarimo Nr. 617 „Dėl Keitimosi informacija apie standartus, techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras taisyklių patvirtinimo“ reikalavimus.

Dėl Įstatymų projektų buvo konsultuotasi su visuomene, paskelbus Įstatymų projektus Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje.

CK projektas, CBAR projektas ir ES projektas buvo pateikti Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijai, Lietuvos Respublikos Prezidento kanceliarijai, Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos kontrolieriaus įstaigai, Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybai prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, Teisėjų tarybai, Lietuvos notarų rūmams, Lietuvos advokatūrai ir Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnybai išvadoms ir nuomonės gauti, CK, siūlomi CPK 582 straipsnio pakeitimai taip pat buvo pateikti CK ir CPK priežiūros komitetų narių peržiūrai. Atsižvelgiant į gautas pastabas ir pasiūlymus, minėti projektai patikslinti įtraukiant nuostatas dėl sutuoktinių kreditorių interesų užtikrinimo nutraukiant santuoką notarine tvarka, detalizuota įsigaliojusios sutarties dėl santuokos nutraukimo pasekmių keitimo, nuginčijimo tvarka ir teisinės pasekmės, įsiklausius į suinteresuotų institucijų šioje srityje nuomonę, numatytas aktyvesnis notarų vaidmuo tvirtinant sandorius dėl nekilnojamojo daikto, kuris yra šeimos turto, kai sutuoktiniai turi nepilnamečių vaikų, atsižvelgiant į išreikštas abejones dėl atskirų pakeitimų pagrįstumo ir suderinamumo su kitomis galiojančių teisės aktų nuostatomis apskritai atsisakyta kai kurių CK nuostatų keitimo. Kartu su šiais projektais derinimui buvo pateikti susiję Lietuvos Respublikos valstybės garantuojamos teisinės pagalbos įstatymo pakeitimai siekiant sukurti reikiamas teisinės prielaidas valstybės garantuojamai teisei pagalbai gauti ir tokiais atvejais, kai santuoka bendru abiejų sutuoktinių sutikimu nutraukiama notarine tvarka. Atsižvelgiant į tai, kad šiuo metu Seime jau svarstomi Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. vasario 5 d. nutarimu Nr. 89 pateikti esminiai Lietuvos Respublikos valstybės garantuojamos teisinės pagalbos įstatymo Nr. VIII-1591 2, 4, 6, 9, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 18, 19, 23, 24, 27¹ ir 29 straipsnių pakeitimo įstatymo pakeitimai (registracijos Seime Nr. XIIP-4473), kuriais, be kita ko, siūloma nustatyti, kad sutarčių dėl santuokos nutraukimo teisinių pasekmių rengimas patenka į pirminės teisinės pagalbos teikimą, šiame etape su CK pakeitimais susiję pakartotiniai minėto įstatymo pakeitimai neteikiami.

CPK projektas, JANĮ projektas ir ABTĮ projektas buvo pateikti Teisėjų tarybai, Lietuvos advokatūrai, Lietuvos Respublikos finansų ministerijai, Lietuvos statistikos departamentui, Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijai ir Nacionalinei teismų administracijai išvadoms ir nuomonėms gauti. CPK projektas ir JANĮ projektas taip pat buvo pateiktas teisingumo ministro patarimojo organo – Civilinio proceso kodekso priežiūros komiteto, kuris sukurtas užtikrinti kokybišką ir įvairiapusišką problemų, kylančių taikant Civilinio proceso kodeksą, sprendimą bei priimti optimalius sprendimus dėl jo tobulinimo – narių nuomonei gauti. Dauguma minėto komiteto narių pritarė tokiems siūlomiems pakeitimams. Lietuvos statistikos departamentas ir Užsienio reikalų ministerija informavo, kad pastabų projektams pagal kompetenciją neturi, Lietuvos advokatūra nustatytais terminais savo išvados nepateikė.

Atkreiptinas dėmesys, kad derinimui buvo pateiktas platesnės apimties Civilinio proceso kodekso 3, 27, 35, 80, 82, 86, 115, 162², 199, 284, 515, 577, 801 straipsnių pakeitimo, LX skyriaus ketvirtojo, penktojo ir šeštojo skirsnių pavadinimų pakeitimo ir Kodekso papildymo 799¹ straipsniu įstatymo projektas. Kadangi šiam projektui suinteresuotos institucijos pateikė esminių pastabų ir pasiūlymų, kurių įvertinimas reikalavo platesnių diskusijų, Teisingumo ministerija parengė ir Vyriausybei pateikė mažesnės apimties Civilinio proceso kodekso 3, 801 straipsnių pakeitimo, LX skyriaus ketvirtojo, penktojo ir šeštojo skirsnių pavadinimų pakeitimo ir kodekso papildymo 799¹ straipsniu įstatymo projektą, į kurį įtraukė tarpusavyje susijusius pakeitimus, kuriems derinimo metu suinteresuotos institucijos pritarė be pastabų. Vyriausybė 2020 m. gegužės 20 d. nutarimu Nr. 521 pritarė šiam projektui ir pateikė jį Seimui.

Dėl Finansų ministerijos pateiktų pastabų Vyriausybės darbo reglamento 34 punkto nustatyta tvarka buvo parengta ir išvados rengėjams el. paštu pateikta derinimo pažyma, ši pažyma taip pat papildomai aptarta žodžiu.

Atsižvelgiant į Teisėjų tarybos pateiktas pastabas ir pasiūlymus dėl siūlomų Civilinio proceso kodekso 27 straipsnio pakeitimų, iš esmės peržiūrėtas ir patikslintas Įstatymų projektų aiškinamasis raštas, papildant jį naujais, statistiniais duomenimis pagrįstais argumentais dėl poreikio perskirstyti apylinkių ir apygardų teismams tenkantį darbo krūvį, kartu įtraukiant detalesnius paskaičiavimus dėl labai nežymaus siūlomų pakeitimų poveikio apylinkių teismų darbo krūviui. Šie pakeitimai papildomai aptarti ministerijos vadovybės ir Teisėjų tarybos atstovų susitikime. Savo nuomonę dėl siūlomų Civilinio proceso kodekso 27 straipsnio pakeitimų taip pat pateikė Apylinkių teismų teisėjų sąjunga ir Kauno apylinkės teismo Kauno rūmų teisėjai, išreiškiant nepritarimą šiems projektams. Šiame kontekste atkreiptinas dėmesys, kad, kaip nurodyta Teisėjų tarybos 2020 m. kovo 25 d. rašte Nr. 36P-54-(7.1.10), siūlomas Civilinio proceso kodekso 27 straipsnio 1 punkto pakeitimas buvo svarstytas teismų bendruomenėje ir Teisėjų taryba, teikdama savo nuomonę dėl šių siūlomų pakeitimų, įvertino dėl siūlomo naujo teisinio reguliavimo pakeitimo pateiktas Lietuvos Aukščiausiojo Teismo, apygardų teismų, apylinkių teismų bei apylinkių teismų teisėjų vienijančios asociacijos „Apylinkių teismų teisėjų sąjunga“ nuomones. Atsižvelgiant į tai, taip pat vadovaujantis Teismų įstatymo 119, 120 straipsnių nuostatomis, kuriose nustatyta, kad Teisėjų taryba yra vykdomoji teismų savivaldos institucija, be kita ko, visų teismų vardu bendradarbiaujanti su kitomis Lietuvos Respublikos institucijomis ir organizacijomis teismų savivaldos, administravimo ir kitais teismų veiklos klausimais, dėl Apylinkių teismų teisėjų sąjungos ir Kauno apylinkės teismo Kauno rūmų teisėjų pateiktų nuomonių atskira derinimo pažyma nebuvo rengiama.

Atsižvelgiant į bendrą Įstatymų projektais siekiamą tikslą – sukurti reikiamas teises prielaidas spartesniam teismų sistemos darbui nagrinėjant civilines bylas, efektyvesniam tam tikrų teisinių klausimų sprendimui, taip pat siekiant teisėkūros ekonomiškumo, sistemiškumo, šie tarpusavyje susiję projektai Vyriausybei teikiami bendru paketu.

Įstatymų projektus parengė Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos Teisminės justicijos ir civilinės teisės grupės (vadovė Jurga Greičienė, tel. (8 5) 266 2998, el. p. jurga.greiciene@tm.lt) patarėja Jolita Šlikienė ((8 5) 266 2918, el. p. jolita.slikiene@tm.lt).

Kadangi Civilinio proceso kodekso 27 straipsnio pakeitimų projektas yra įtrauktas į Seimo 2020 m. balandžio 21 d. nutarimu Nr. XIII-2849 patvirtintą Seimo VIII (pavasario) sesijos darbų programą, prašome Įstatymų projektus Vyriausybėje svarstyti skubos tvarka.

PRIDEDAMA:

1. Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 3.51, 3.52, 3.53, 3.61, 3.66, 3.67, 3.73, 3.77, 3.79, 3.85, 3.103 ir 5.7 straipsnių pakeitimo, Kodekso papildymo 3.54¹, 3.76¹ straipsniais įstatymo projektas ir jo lyginamasis variantas, 8 lapai.

2. Lietuvos Respublikos civilinės būklės aktų registravimo įstatymo Nr. XII-2111 13 ir 22 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas ir jo lyginamasis variantas, 2 lapai.

3. Lietuvos Respublikos notariato įstatymo Nr. I-2882 46 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas ir jo lyginamasis variantas, 2 lapai.

4. Lietuvos Respublikos civilinį procesą reglamentuojančių Europos Sąjungos ir tarptautinės teisės aktų įgyvendinimo įstatymo Nr. X-1809 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas ir jo lyginamasis variantas, 2 lapai.

5. Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 27, 35, 80, 82, 86, 115, 162², 199, 284, 515, 577 ir 582 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas ir jo lyginamasis variantas, 5 lapai.

6. Lietuvos Respublikos juridinių asmenų nemokumo įstatymo Nr. XIII-2221 29 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas ir jo lyginamasis variantas, 2 lapai.

7. Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo Nr. VIII-1029 35 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas ir jo lyginamasis variantas, 2 lapai.

8. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo dėl Įstatymų projektų pateikimo Seimui projektas, 1 lapas.

9. Įstatymų projektų aiškinamasis raštas, 15 lapų.

10. JANĮ projekto derinimo pažyma, 4 lapai.

11. Gautos išvados ir nuomonės, 43 lapai.

Teisingumo ministras

Elvinas Jankevičius